

Loven. Jeg mener, hvad principiel Forskel er der i og for sig paa de Pengefideikommiss, som har været knyttede til Jorden, og dem, som ikke er det? Kommer vi ikke her ind paa en Glidebane? Hvorledes gaar det for øvrigt paa andre beslægtede Omraader? Hvis man kan røre ved Fideikommisskapitalerne, som er knyttede til Jorden, synes der ikke at være nogen principiel Forskel med Hensyn til de rene Pengefideikommiss. Det næste Skridt kunde maaske blive Familiefideikommisserne eller Familielegaterne. Hvorledes stiller Forholdet sig f. Eks. med Hensyn til Ringsted Kloster, det Børgelske Fideikommiss, som det kaldes? det er jeg ikke ganske klar over. Der kan være andre Forhold, vi skal undersøge, hvor det kan være tvivlsomt, om de kan falde ind under Loven eller ikke, men naar man er kommet saa langt ud som her, maa man være nogenlunde klar over, hvordan det kan ende. Det kunde maaske være paakrævet at faa en særlig Bestemmelse med Hensyn til Fideikommiss; jeg henstiller, at det i hvert Tilfælde tages under Overvejelse, og ogsaa af en anden Grund, en Grund, som er mere nationaløkonomisk, nemlig den, at det ikke er ganske givet, at det er heldigt, at disse Kapitaler alle stilles til fri Raadighed. Jeg vil gerne have Oplysning om, hvorledes disse til Jorden knyttede Fideikommisskapitaler er anbragte. Mig bekendt er en stor Mængde af disse Fideikommisskapitaler anbragte i vedkommende Gods' Rayon paa første Prioritet til en billig Rente af 4 pCt. Jeg tror, at de i al Almindelighed udlaanes til pari. Heller ikke ved jeg — eller rettere: jeg ved positivt i enkelte Tilfælde, at man ikke plejer at tage Provision af dem, der udstedes til pari Kurs. Jeg ser i Lovens § 9, at der er taget et vist Hensyn gældende for 10 Aar til disse udlaante Kapitaler. 10 Aar betyder ikke meget, navnlig er det vist ikke værd at spaa om, hvorledes Pengemarkedets Stilling vil blive 10 Aar ud i Fremtiden, man kan tænke sig, den vil blive vanskelig, en Omprioritering under saadanne Forhold vil for ganske overordentlig mange Landbrugere, der har Førsteprioriteter af Fideikommissmidlerne, kunne betyde en meget væsentlig Udgift, en meget stor Ubehagelighed. Pengene maatte efter al Sandsynlighed søges som Kreditforeningslaan, og disse Obligationers Kurs er ikke imponerende i Øjeblikket og kan tænkes at blive endnu ringere i Fremtiden. I Udlandet er der sikkert ingen Penge at faa, og skal man sælge Kreditforenings-

obligationer der, tror jeg, det bliver til en kedelig Kurs. Jeg kunde tænke mig, at man sørgede for at sikre denne Fideikommisskapital saaledes, at den ikke kunde blive Genstand for yderligere Attentater, og at man netop bestræbte sig for at bevare den, fordi det er Kapital, som altid i særlig Grad har været knyttet til Jorden.

Jeg maa i Modsætning til det ærede Medlem, der førte Ordet paa det radikale Partis Vegne (N. Frederiksen), sige, at Princippet i dette Lovforslag forekommer mig at være Tvang, og Tvangen giver sig aldeles bestemt Udtryk i Lovforslaget § 11. Der er neppe nogen Tvivl om, at hvis denne Paragraf forbliver, som den er, bliver det, som udtalt af det ærede Medlem, der sidst førte Ordet for det socialdemokratiske Parti (Marott), saaledes, at Lensbesidderne og Stamhusbesidderne bliver tvunget til at gaa frivilligt med. Vi ønsker en Ordning ad Overenskomstens Vej, og derfor ønsker vi ikke § 11. Maa jeg for øvrigt gøre opmærksom paa to Ting i § 11. De Len, hvorpaa der er Hjemfaldsret, skal svare $1\frac{1}{5}$ pCt. om Aaret af deres hele Værdi, men der staar ikke noget i Lovforslaget om, at saa falder Hjemfaldsretten bort. Dette er dog formentlig paakrævet. Dernæst staar der, at Afgiften fastsættes paa Grundlag af de i Lenskontoret i Henhold til Lov af 2. Maj 1914 § 6 indregistrerede Værdier. Der vil jeg gerne spørge: Kan man ikke i disse Værdier for denne Afgifts Vedkommende fradrage Grundforbedringslaan, Byggelaan o. lign.? Det kan man ikke med Hensyn til Afgiften efter Loven af 2. Maj 1914, og det finder jeg for saa vidt rimeligt, men i Virkeligheden forringer det selve Lenets og Stamhusets Værdi.

Det ærede Medlem fra Odense (Marott) kom dernæst ind paa en historisk — jeg skal maaske sige pseudo-historisk — Udvikling. Hvorledes Ejendomsfordelingen var i Middelalderen, er jo unægtelig et noget stort Spørgsmaal at drage ind i denne Diskussion. Vi kan dog formentlig begynde ved Aaret 1671, den Gang da Landet kom under Enevoldsherredømme, og der talte det ærede Medlem saa om Statens Ejendomsret til Lenene. Jeg maa nu først pointere, at eet er Stamhuse og Fideikommissgodser, og et andet er Len. Med Hensyn til Stamhuse og Fideikommissgodser er der ikke og har der mig bekendt aldrig været nogen som helst Tvivl om deres fuldkommen privatretlige Natur. Fideikommissgodserne — der er vist for øvrigt ikke